

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2025-01-21

Diarienummer 0404/24

Handläggare

Åsa Borvén

Telefon:0703-723089

E-post: asa.borven@goteborg.com

Yttrande över motion från Axel Darvik (L) och Emmyly Bönfors (C) om nya nattågslinjer till och från Göteborg

Förslag till beslut

I styrelsen för Göteborg & Co AB;

- 1) Yttrande över motion från Axel Darvik (L) och Emmyly Bönfors (C) om nya nattågslinjer till och från Göteborg, godkänns.
- 2) Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Axel Darvik (L) och Emmyly Bönfors (C) föreslår i en motion att Business Region Göteborg (BRG) får i uppdrag att i samarbete med Västra Götalandsregionen, Göteborg & Co och relevanta aktörer undersöka möjligheterna för att etablera och utveckla nya nattågslinjer till och från Göteborg och Västra Götalandsregionen. Motionen avser såväl inrikes tåglinjer till norra Sverige, som till Norge och Centraleuropa.

Göteborg & Co ser positivt på att samarbeta med BRG, Västra Götalandsregionen och övriga aktörer i syfte att bibehålla och öka möjligheterna att resa med nattåg till och från Göteborg och andra delar av landet, Norge och destinationer i Centraleuropa. Västra Götalandsregionens Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd har för egen del i september 2024 tagit beslut om att genomföra en utredning för att se på olika handlingsalternativ för bibehållen och utökad nattågstrafik till och från Västsverige. Denna utredning kan med fördel, i sin helhet eller delar av, genomföras tillsammans med Göteborg & Co, BRG samt övriga intressenter.

I Göteborgs Stads budget för 2025 har Göteborg & Co tilldelats uppdraget att arbeta för tågförbindelser mellan Göteborg och viktiga tågknutpunkter i Europa. Bolaget ser stora synergieffekter i att koordinera detta uppdrag med det arbete som föreslås i motionen.

Bolaget ställer sig bakom förslaget i motionen, men föreslår att arbetet leds av Västra Götalandsregionen istället för av BRG. Västra Götalandsregionen har redan fattat ett sådant beslut och har avsatt tid och resurser för arbetet. Göteborg & Co och BRG föreslås därmed delta i arbetet, under Västra Götalandsregionens ledning.

Med hänsyn till remisstiden föreslås paragrafen justeras omedelbart.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att investera i en välbalanserad och genomtänkt infrastruktur för transporter är en förutsättning för att Göteborg ska kunna möta en ökad och förändrad efterfrågan. Infrastruktur och god tillgänglighet är således grundfundament och en förutsättning för såväl destinationens starka konkurrenskraft som för besöksnäringens och regionens hållbara tillväxt.

Bedömning ur ekologisk dimension

Transporten till och från destinationen utgör ofta det största klimatavtrycket i samband med en resa. Detta gäller särskilt för långväga besökare. Tåg har låg miljöbelastning jämfört med andra transportslag eftersom de är energisnåla och till stor del drivs av förnybar energi. Förbättrade och utvecklade tåglinjer till destinationen skulle möjliggöra för internationella och nationella besökare att i större utsträckning ta sig till destinationen på ett hållbart sätt. Som offentlig aktör på en destination finns möjligheter att stödja expansionen av hållbar infrastruktur. Till exempel genom att samverka regionalt, nationellt och internationellt för bättre förutsättningar för smidigt, hållbart resande och smart bokning för internationella resor med tåg.

Bedömning ur social dimension

Destinationen Göteborg ska vara en välkomnande och inkluderande destination där alla känner sig välkomna och har möjlighet att röra sig fritt och delta i destinationens breda utbud av upplevelser. Ett utvecklat och förbättrat tågssystem möjliggör ökad rörlighet, inkludering och integration. Destinationens alla delar knyts samman och det blir enklare att förflytta sig till och från destinationen, nationellt och internationellt, men också inom regionen.

Samverkan

I beredningen av detta ärende har bolaget samverkat med Västra Götalandsregionen och BRG, där samtliga parter gjort en likvärdig bedömning.

Ärendet

Styrelsen i Göteborg & Co AB har ombetts yttra sig över motion av Axel Darvik (L) och Emmyly Bönfors (C) om nya nattågslinjer till och från Göteborg. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2025-02-08.

Beskrivning av ärendet

Nattågen mellan Västra Götaland och Norrland riskerar att försvinna, vilket skulle innebära att invånarna i Göteborgsregionen skulle förlora ett av de viktigaste sätten att resa långväga på ett klimatsmart och bekvämt sätt. SJ har meddelat att de avser att lägga ner samtliga nattåg från Göteborg från april 2025, eftersom Trafikverket endast kommer upphandla nattåg från Stockholm. Detta trots att nästan hälften av nattågsresenärerna till Norrland reser från Göteborg.

Ett utökat nattågsnätverk skulle inte bara erbjuda resenärer från Göteborg och Västsverige bättre alternativ, utan även stärka stadens roll som ett hållbart och internationellt resecentrum.

Bolagets bedömning

Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2023-2030 visar hur staden ska arbeta för att ge destinationen och besöksnäringen förutsättningar för hållbar utveckling. God tillgänglighet till destinationen via land, vatten och luft är grundläggande för att möjliggöra besök. Klimatpåverkan från olika transportmedel utgör en av besöksnäringens största utmaningar och transportsystemet behöver utvecklas för att minska utsläppen. Det är därför av stor vikt att besökarna vid resa till och från destinationen i så stor utsträckning som möjligt erbjuds att göra hållbara och klimatsmarta konsumtionsval. Destinationsutvecklingsprogrammets mål och strategier klargör att det finns möjligheter för en offentlig aktör på en destination att stödja expansionen av hållbar infrastruktur, exempelvis tågtrafik, till och från destinationen. Detta kräver samverkan regionalt, nationellt och internationellt för att skapa bättre förutsättningar för smidigt, hållbart resande och smart bokning för internationella resor med tåg liksom multimodala resor.

Bolaget stödjer motionärernas resonemang kring Göteborgs strategiska placering i huvudstadskorridoren mellan Oslo och Köpenhamn. Göteborg har potentialen att bli en central knutpunkt för nattåg, som binder samman Norden med den europeiska kontinenten. 2029 beräknas den nya förbindelsen Fehmarn-Belt stå klar, vilken förenklar och förkortar resandet mellan Norden och Europa. Staden och regionen bör förbereda och positionera sig inför öppnandet. Ett utökat tåg- och nattågsnätverk skulle stärka stadens roll som ett hållbart och internationellt resecentrum och öka destinationens tillgänglighet som besöksmål. I destinationsutvecklingsprogrammet framgår att en ökad tillgänglighet till, och stärkt attraktivitet för, utsläppsnåla färdväg är viktigt för att möjliggöra för internationella besökare att ta sig till Göteborg på ett hållbart sätt. En välbalanserad och genomtänkt transportinfrastruktur är en förutsättning för att Göteborg ska kunna möta en ökad och förändrad efterfrågan. Infrastrukturen är således ett grundfundament för besöksnäringens hållbara tillväxt och en förutsättning för destinationens starka konkurrenskraft.

I Göteborgs Stads budget för 2025 har Göteborg & Co tilldelats uppdraget att arbeta för tågförbindelser mellan Göteborg och viktiga tågknutpunkter i Europa. Bolaget ser stora synergieffekter i att koordinera detta uppdrag med insatserna som föreslås i motionen.

Västra Götalandsregionens Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd har för egen del i september 2024 tagit beslut om att genomföra en utredning för att se på olika handlingsalternativ för bibehållen och utökad nattågstrafik till och från Västsverige. Denna utredning kan med fördel, i sin helhet eller delar av, genomföras tillsammans med BRG, Göteborg & Co samt övriga intressenter. Därför föreslås en ändring utifrån förslaget i motionen. Ändringen innebär att Västra Götalandsregionen leder arbetet istället för BRG. Bolaget och BRG deltar således i arbetet, men under Västra Götalandsregionens ledning. Västra Götalandsregionen har redan fattat ett sådant beslut och har avsatt tid och resurser för arbetet.

Mot denna bakgrund ställer sig Göteborg & Co bakom förslaget i motionen, med den av BRG och VGR föreslagna ändringen, att arbetet leds av Västra Götalandsregionen istället för av BRG.

Peter Grönberg, VD